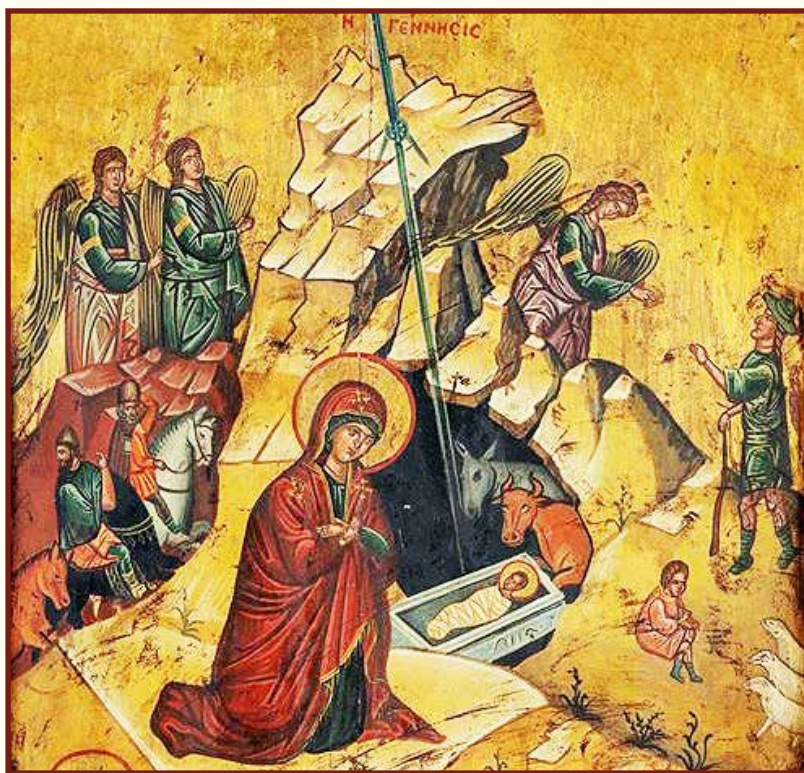

† VARSANFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

*Taina Iubirii Întrupate: Nașterea
Mântuitorului Hristos și reînnoirea
firii umane*

PASTORALĂ
LA SĂRBĂTOAREA NAȘTERII DOMNULUI
2025

ÎNALTPREASFINȚITUL PĂRINTE
† **VARSAUFIE**
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

† VARSANUFIE
ARHIEPISCOPUL RÂMNICULUI

*Taina Iubirii Întrupate: Nașterea
Mântuitorului Hristos
și reînnoirea firii umane*

Scrisoare pastorală la Sărbătoarea
Nașterii Domnului

Editura *Praxis* a Arhiepiscopiei Râmnicului
Râmnicu Vâlcea
2025

† VARSANVIE,
Prin harul lui Dumnezeu,
Arhiepiscopul Râmnicului

Preacuviosului cin monahal, preacucernicului cler și
preaiubiților credincioși din cuprinsul Arhiepiscopiei
Râmnicului,
Har, milă și pace de la Dumnezeu - Tatăl, Fiul și Sfântul
Duh,
iar de la noi, părințești binecuvântări!

*„Taină minunată și neobișnuită văd, cer fiind peștera,
Scaun de heruvimi Fecioara, ieslea sălășluire,
întru care S-a culcat Cel neîncăput, Hristos, Dumnezeu,
pe Care, lăudându-L, Îl mărim!”
(Catavasia a IX-a la Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos)*

*Preacuvioși și Preacucernici Părinți,
Iubiți fii și fiice duhovnicești,*

Qare și de necuprins este minunea ce se arată la
acest Slăvit Praznic al Întrupării Fiului lui Dumnezeu:
Cuvântul Cel veșnic Se naște din Preacurata Fecioară,

din „templul cel însuflețit”, și, întrupându-Se, nu Se desparte de Tatăl, căci, precum strălucirea de foc nu se rupe, așa și din sânurile părintești nu Se desparte Cel Ce S-a născut pentru noi, oamenii, și pentru a noastră mântuire. Fiul cel Unul Născut a venit „să unească cu Sine pe cei înstrăinați de desfătarea Raiului”¹ și Se arată în ieslea Betleemului ca vistierie a darurilor cerești, ca izvor al bucuriei, al păcii și al înnoirii întregii făpturi.

Pogorârea Celui Preaînalt văzându-o îngerii, înalță imne de slavă; păstorii, cu ochi simpli și inimă curată, se pleacă înaintea Pruncului celui fără de început.

Minunată privesc duhovnicească: „pământul învăța lauda cerului, iar cei din cer se bucurau de pacea de pe pământ și de bunăvoirea dintre oameni”², după cum arată Sfântul Maxim Mărturisitorul. De aceea, și noi, împreună cu cele cerești și cele pământești, într-un gând și într-o simțire, să mărturisim, prin glasul cântării liturgice: „Hristos Se naște, măriți-L! Hristos din ceruri, întâmpinați-L!”

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

Astăzi taina smereniei Fiului lui Dumnezeu devine temelia înălțării noastre, iar nașterea Sa după trup se face început al renașterii noastre în Duhul. Prin actul unic

1 Cântarea a 8-a a Canonului Înainteprăznuirii din ziua de 20 decembrie, Minei, p. 286

2 SFÂNTUL MAXIM MĂRTURISITORUL, „Cuvânt și preamărire, slavă și laudă a Preasfintei Împărătese, Preacuratei și Preabinecuvântatei Născătoare de Dumnezeu și Pururea Fecioară Maria, precum și însemnare cu privire la viața sa neprihănită și fericită de la naștere până la moarte,” în EPIFANIE MONAHUL, SIMEON METAFRASTUL, MAXIM MĂRTURISITORUL, *Despre nașterea, viața și adormirea Maicii Domnului – Trei vieți bizantine*, traducere Diac. Ioan I. Ică Jr., Deisis, Sibiu, 2007, p. 110.

al Întrupării se descoperă faptul că omul singur nu se putea izbăvi de moarte. De aceea, Făcătorul a toate S-a făcut om, „ca un Milostiv”, asumând întru totul firea noastră, pentru că mântuirea era posibilă numai dacă Hristos asuma în mod real și deplin întreaga fire umană. Modul în care Cel necuprins Se face cu adevărat om rămâne în veci taină negrăită. Cel necuprins a binevoit a Se uni cu firea omenească, nu prin schimbare sau amestecare, ci prin iconomie de nedescris, pentru ca omul cel căzut să fie ridicat la măsura plinătății lui Hristos. Cel neapropiat Se lasă văzut „față către față”, spre a arăta prin Sine plinătatea omenirii restaurate, căci „*la plinirea vremii, Dumnezeu a trimis pe Fiul Său, născut din femeie, născut sub Lege, ca pe cei de sub Lege să-i răscumpere, ca să dobândim înfierea*” (Galateni IV, 4-5), iar „*celor ce au crezut în El le-a dat puterea de a se numi fiii lui Dumnezeu*” (Ioan I, 12). Ca atare, pentru Dumnezeu, „*noi toți suntem fii și moștenitori ai împărăției Sale, prin Iisus Hristos*” (Galateni IV, 7), Care a luat firea omenească, spre a o îndumnezei.

Prin harul firii Sale divine, Hristos Și-a îndumnezeit firea Sa omenească și urmărește același lucru atunci când ne împărtășește harul Său. La măsura desăvârșirii spirituale la care a adus umanitatea Sa vrea să ridice pe cei ce se unesc cu El. Același har care a transfigurat trupul lui Hristos lucrează, prin urmare, în persoana credinciosului, la hristificarea lui, ceea ce echivalează cu începutul îndumnezeirii după har.

Înțelegem, așadar, că prin unirea Sa cu noi, Mântuitorul Hristos ne conduce către Împărăția cerurilor,

spre care Dumnezeu, dintru început, a voit să orienteze viața noastră. Pentru aceasta a și imprimat în adâncul ființei omenești dorul de întoarcere la El, al comuniunii celei desăvârșite în iubirea Preasfintei Treimi.

Astfel, Dumnezeiasca Întrupare revelează adevărul cel mai presus de minte, descoperind, prin taina iubirii nesfârșite a Sfintei Treimi față de neamul omenesc, chemarea la îndumnezeirea cea după har, care constituie desăvârșirea firii omenești în comuniunea și strălucirea slavei dumnezeiești. El era Lumina lumii (Ioan IX, 5) și a venit în lume ca tot cel ce crede în El să nu rămână în întuneric (Ioan XII, 46), ci să se împărtășească de lumina cea veșnică, ce strălucește la Nașterea Sa.

Dreptslăvitori creștini, preacuvioși și preacucernici părinți,

Astăzi, ne încredințează Sfântul Ioan Gură de Aur, „toți prăznuiesc văzând pe Dumnezeu pe pământ, iar pe om în ceruri, pe Cel de sus jos, din pricina tainei Întrupării, pe cel de jos, sus, din pricina iubirii de oameni”³, pentru că „întru aceasta s-a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că pe Fiul Său Cel Unul Născut L-a trimis Dumnezeu în lume, ca prin El viață să avem. În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre” (I Ioan IV, 9-10).

3 SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR, *Cuvântare la Nașterea Mântuitorului nostru Iisus Hristos*, în col. „Părinți și Scriitori Bisericești”, vol. 14, *Predici la sărbători împărătești și cuvântări de laudă la sfinți*, traducere Pr. Dumitru Fecioru, Basilica, București, 2015, p. 49.

În acest fel, Dumnezeu Se pogoară pe pământ și omul se înalță la ceruri. „Poporul care stătea în întuneric a văzut lumină mare și celor ce ședeau în latura și în umbra morții lumină le-a răsărit” (Matei IV, 16, Isaia IX, 1), pentru că a fost risipit orice gând al deznădejdiei în bunătatea și milostivirea lui Dumnezeu, „Care voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (I Timotei II, 4).

Așteptarea neamurilor s-a sfârșit, ea a venit, însoțită fiind de o mare și negrăită bucurie: Cel făgăduit prin lege și prooroci, pogorându-Se în lume, a deschis omenirii calea întoarcerii la viața cea adevărată, iar lumina cunoașterii lui Dumnezeu a devenit accesibilă neamurilor prin epifania Domnului nostru Iisus Hristos. Astfel, „pe cel care era întors de la Dumnezeu, spune Sfântul Chiril al Alexandriei, și-L supărase din pricina neascultării și a mulțimii de păcate, l-a așezat Hristos iarăși în fața Tatălui așa cum este în Sine și cum era în cel dintâi, schimbând vechea întoarcere”⁴.

Înțelepciunea cea mai înainte de veci, Cuvântul cel negrăit și Puterea cea atotlucrătoare, Fiul Tatălui și strălucirea slavei Lui, ascunzându-Și fireasca măreție de puterile cele mai presus de lume și de cele de pe pământ, a binevoit a Se întrupa pentru noi, făcându-Se om fără schimbare. El este Arhiereul cel veșnic, iar prin venirea Lui, făptura cea veche s-a înnoit, chipul cel întunecat s-a luminat și neputința firii omenești s-a îmbrăcat în

⁴ SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *De adoratione et cultu ...*, PG 68, 620C-621A, în PSB 38, p. 337.

strălucirea harului. În acest fel, Mântuitorul Hristos a cuprins omenirea în viața Sa⁵ și i-a oferit posibilitatea de a se îndumnezei, „căci Dumnezeu așa a iubit lumea, încât pe Fiul Său Cel Unul-Născut L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan III, 16), lucrând cu fiecare persoană în parte, ca viața Lui să fie permanentă în noi⁶, așa cum a făgăduit: „am venit ca viață să aibă, și din belșug să aibă” (Ioan X, 10).

Pentru nimic altceva în afara dobândirii vieții veșnice, a mântuirii, a ales Fiul lui Dumnezeu să Se facă om, să Se golească de slavă, să devină sărac, după cuvântul Apostolului Pavel: „căci bogat fiind, El a sărăcit pentru noi, ca noi să ne îmbogățim cu sărăcia Sa” (II Corinteni VIII, 9). Însă „sărăcia pentru Dumnezeu-Cuvântul, remarca Sfântul Chiril al Alexandriei, constă din însușirile noastre omenești. Bogăția pentru firea omenească este să primească bunătățile Lui”⁷. S-a minunat firea omenească de tainele ce au covârșit-o, după ce Dumnezeu „S-a plecat spre smerenia firii noastre”⁸ și S-a dăruit oamenilor, împărțându-le viața Sa prin Trupul și Sângele Său. Fiul lui Dumnezeu Întrupat a ridicat firea noastră căzută în păcat, a umplut-o de strălucirea și de sfințenia Lui.

5 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comenatriu la Evanghelia Sfântului Ioan*, trad., introd., note de Sfântul Dumitru Stăniloae, col. PSB 41, București, 2000, pp. 400-401.

6 SFÂNTUL DUMITRU STĂNILOAE, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. III, Ed. IBMBOR, București, 1997, p. 11.

7 SFÂNTUL CHIRIL AL ALEXANDRIEI, *Comentar la Evanghelia de la Luca*, XI, trad. diac. Gheorghe Băbuț, Editura Pelerinul Român, Oradea, 1998, p. 138.

8 SFÂNTUL GRIGORIE DE NYSSA, *Marele Cuvânt Catehetic*, 32.

Această taină a dăruirii de Sine descoperă plinătatea iubirii dumnezeiești și înnoirea făpturii, într-o permanentă îmbogățire în cele dumnezeiești, căci cel ce se unește cu Mântuitorul Hristos devine părtaș vieții celei veșnice, cum spune Sfântul Efrem Sirul: „*Tu, Hristoase, Te-ai îmbrăcat în trupul nostru văzut; iar noi ne-am îmbrăcat în puterea Ta nevăzută. Trupul nostru s-a făcut haina Ta, iar Duhul Tău s-a făcut veșmântul nostru*”⁹. Așadar, fiind înveșmântat de harul dumnezeiesc, omul duhovnicesc ajunge la trăirea vederii și contemplării lui Dumnezeu, cea mai presus de simțuri și de minte, încât nu se mărginește la o simplă privire în planul istoric al Nașterii Mântuitorului Hristos, care ar reduce frumusețea acestui praznic la lucruri străine de actul mântuitor al Întrupării Fiului lui Dumnezeu.

De aceea, se cuvine să prăznuim cu evlavie Nașterea Mântuitorului Hristos, cu mintea ridicându-ne spre Betleemul cel ceresc și, înălțându-ne cugetul, să vedem taina cea mare: că s-a deschis Raiul, venind Dumnezeu din curata Fecioară, desăvârșit fiind El în Dumnezeire și în omenire¹⁰.

Iubiți părinți și dreptslăvitori creștini,

Dumnezeu Se pogoară din ceruri. Întâmpinați-L cu inimile înălțate către cele dumnezeiești!

⁹ SFÂNTUL EFREM SIRUL, *Imnele Nașterii și Arătării Domnului*, prezentare, introducere și traducere Diac. Ioan I. Ică Jr., Deisis, Sibiu, 2010, p. 113.

¹⁰ Stihiră din Vecernia Înainte-prăznuirii Nașterii Domnului, din 20 decembrie.

Nașterea Domnului a deschis Raiul, însă trebuie să deschidă și ochii noștri duhovnicești. Betleemul a devenit poarta prin care întreaga creație a fost chemată să intre în viața veșnică, iar intrarea noastră, împărtășirea din vistieria darurilor cerești, ține de sfințirea vieții, de înnoirea minții (*Romani XII, 2*), după Chipul Celui născut în Bethleem, pentru ca, după mărturia lui Clement Alexandrinul, să trăim o „sărbătoare toată viața, pentru că suntem convinși că Dumnezeu este lângă noi întotdeauna”¹¹, pentru a dobândi mântuirea.

Chipul în care Dumnezeu Își arată purtarea de grijă este, după cum arată cântările liturgice din această perioadă și colindele românești, unul al dragostei și al bucuriei, al păcii și al îndelungii-răbdări, al bunătății și al facerii de bine, învățându-ne că Îi putem urma Dătătorului a tot binele devenind noi înșine buni și milostivi.

Nu doar buni și milostivi dorește Dumnezeu să fim, ci și recunoscători pentru darurile ce ne sunt împărtășite. Recunoștința poate să se transforme într-o rugăciune continuă, după cum, în *Pateric*, avva Or și avva Teodor, mulțumind lui Dumnezeu, puneau început bun oricărei lucrări.

Început bun să așezăm fiecare dintre noi la cumpăna dintre anii 2025 și 2026, în noaptea de 31 decembrie spre 1 ianuarie, și să aducem în fiecare biserică de parohie sau de mănăstire rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El în anul ce a trecut și

11 CLEMENT ALEXANDRINUL, *Stromate*, VII, 35, 6, trad. pr. Dumitru Fecioru, în PSB 5, București, 1982, p. 498.

să-I cerem binecuvântarea dumnezeiască în toată lucrarea cea bună și folositoare din Anul Nou în care vom intra.

Anul 2026 a fost declarat de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române ca *An omagial al pastorației familiei creștine și An comemorativ al sfințelor femei din calendar (mironosițe, mucenițe, cuvioase, soții și mame)* în Patriarhia Română.

Familia este cununa creației lui Dumnezeu și mediul binecuvântat în care omul începe să înțeleagă taina iubirii părintești a lui Dumnezeu. De aceea, Sfântul Ioan Gură de Aur o privea ca pe o „mică biserică”, întrucât în cadrul acesteia este transmisă credința, este cultivată rugăciunea și este învățată iertarea.

Pildă de comuniune și iubire jertfelnică sunt și sfințele femei din calendar (mironosițe, mucenițe, cuvioase, soții și mame), care au devenit modele luminoase de credință statornică și nădejde nezdruccinată în ocrotirea lui Dumnezeu.

În cununa acestora au fost așezate unele sfinte, care în viața duhovnicească a Arhiepiscopiei Râmnicului au fost mlădițe roditoare ale Bisericii și purtătoare de Dumnezeu. Astfel, amintim pe: Sfânta Cuvioasă Matrona de la Hurezi, Sfânta Cuvioasă Filofteia de la Pasărea, mama Sfântului Ierarh Calinic de la Cernica, Sfânta Cuvioasă Platonida (fostă Despina Milița, soția Sfântului Neagoe Basarab, alături de care a ctitorit Mănăstirea Ostrov) și Sfânta Doamnă Maria Brâncoveanu, soția Sfântului Voievod Constantin Brâncoveanu și mama

fiilor lor martiri. Aceste sfinte au privit Biserica drept o comunitate a îndumnezeirii, în smerenie și ascultare, în împlinirea poruncilor și așezarea faptelor de milostenie ca ofrandă înaintea lui Dumnezeu.

Așezându-vă în inimi aceste părințești cuvinte, dorim ca sărbătoarea Nașterii Domnului, a Noului An și a Botezului Domnului să vă aducă multă pace, sănătate, bucurie și întărire, spre împlinirea a toată fapta cea bună întru iubire desăvârșită, să rămâneți tari și statornici în dreapta credință, spre dobândirea Împărăției lui Dumnezeu!

La mulți ani întru mântuire!
Un An Nou binecuvântat!

Al vostru, al tuturor, de tot binele voitor și către Hristos
Domnul, Cel Născut în ieslea Betleemului, rugător,

† **VARSANUFIE**
Arhiepiscopul Râmnicului

Pastorală dată în reședința arhiepiscopală din
Râmnicu Vâlcea la Sărbătoarea Nașterii Domnului
din anul mântuirii 2025.

Preacucernicii și Preacuvioșii Părinți din Arhiepiscopia
Râmnicului vor citi această Pastorală în bisericile parohiale
sau mănăstirești la Sfânta Liturghie a Nașterii Domnului, iar
în filiale, a doua zi.

ARHIEPISCOPIA RÂMNICULUI
Str. Arhiepiscopiei nr. 1, Râmnicu Vâlcea
Cod 240178
Județul Vâlcea, România.
www.arhiepiscopiaramnicului.ro